

PRAVDA O

CRACKU

Bonbon

Kámen

Volná báze

Nugety

Kokoska

ŘEKNI NE DROGÁM – ŘEKNI ANO ŽIVOTU

PROČ VZNIKLA TATO BROŽURA

Ve světě se o drogách hodně mluví — na ulicích, ve školách, na internetu, i v televizi. Něco z toho je pravda, něco ne.

Velkou část toho, co se o drogách říká, ve skutečnosti šíří ti, kdo drogy prodávají. Napravení drogoví dealeri přiznávají, že byli ochotní říci cokoli, jen aby člověka přiměli drogu koupit.

Nenechte se obelhávat. Abyste se vyhnuli závislosti a mohli vzdorovat drogám a pomohli svým přátelům, potřebujete fakta. Proto jsme připravili tuto brožuru — pro vás.

Komunikace s vámi je pro nás důležitá, proto se těšíme na vaše připomínky. Můžete navštívit naši webovou stránku na adrese **www.drugfreeworld.org** a poslat nám e-mail na **info@drugfreeworld.org**.

Co je Crack?

Crack je krystalická forma kokainu*, který se běžně vyskytuje ve formě prášku. Má podobu pevných kousků či krystalů různých barev od žluté až po narůžovělou či bílou. Crack se zahřívá a kouří. Jeho název je inspirován zvukem, který crack vydává při zahřívání a který připomíná praskání nebo pukání (anglicky crack).

Crack je nejúčinnější formou, v jaké se kokain vyskytuje a zároveň tou nejrizikovější. Dosahuje 75 až 100 procentní čistoty, je mnohem silnější a účinnější než klasický kokain.

Kouření cracku způsobuje zasažení mozku rychleji a tak způsobí intenzivní a okamžité, avšak velmi krátké, drogové opojení, které trvá přibližně 15 minut. A protože závislost se rozvíjí mnohem rychleji, je-li substance kouřena, než když je šňupána (aplikována

prostřednictvím nosní dutiny), její uživatel se může stát závislým již po svém prvním pokusu s crackem.

Kvůli vysoké ceně byl kokain dlouho považován za drogu bohatců. Crack je však prodáván za tak nízké ceny, že si ho mohou dovolit i dospívající – alespoň zpočátku. Pravdou je, že jakmile je člověk závislý, jeho výdaje na tento zlovyk se zvyšují geometrickou řadou, v přímé úměře se zvyšující se dávkou.

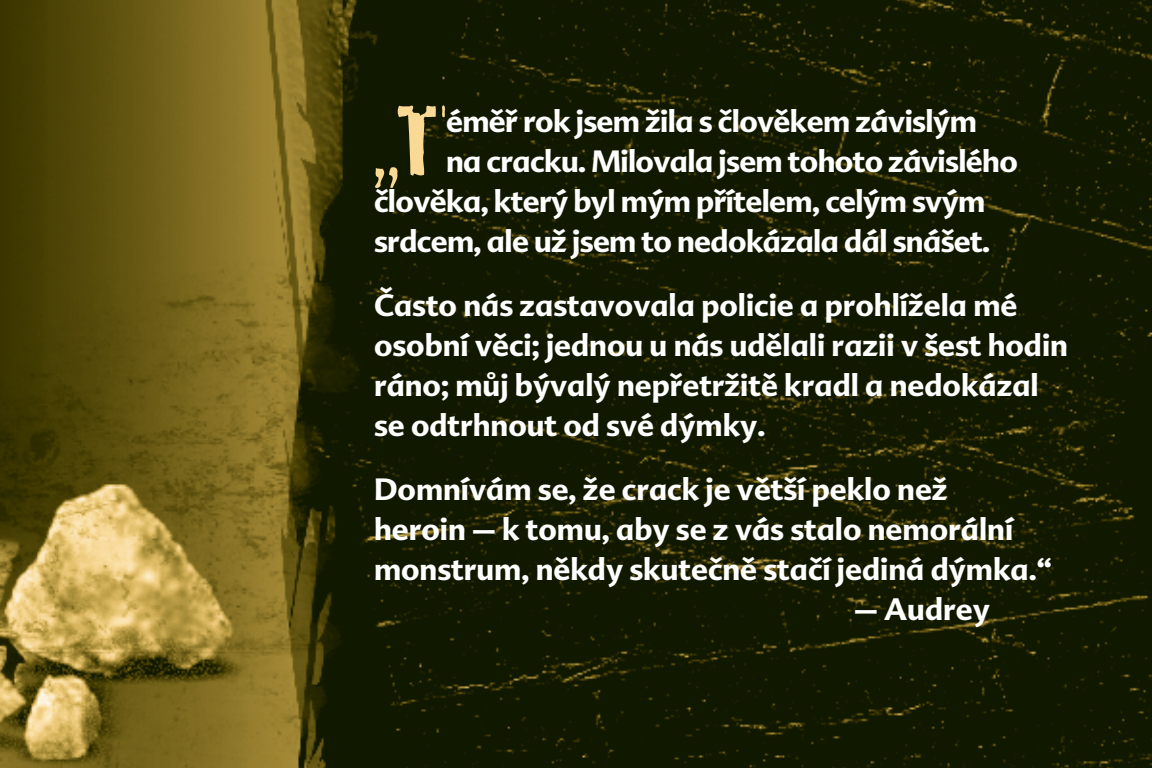
* pro více informací o kokainu viz brožura *Pravda o kokainu*

Slangové názvy

Zněkolika desítek slangových pojmenování pro crack, která se dnes používají, jsou nejčastější:

- Jablečné pecky
 - Badrock
 - Báze
 - Beat
 - Bonbon
 - Chemka
 - Obláček
 - Kokoska
 - Strouhanka
 - Dáblova droga
 - Kostka
 - Fat bags
 - Elektřina
 - Šuměnka
 - Hranolky
 - Glo
 - Štěrk
 - Kamínek
 - Krupobití
 - Tvrdá kulička
 - Tvrdý šutr
 - Horký koláček
 - Ledová kostka
 - Želé bonbony
 - Kryptonit
 - Nugety
 - Pasta
 - Kousek
 - Prime time
 - Matroš
 - Surovina
 - Kámen(y)
 - Rock star
 - Roxy/Roxana
 - Scrabble
 - Zmrzlý déšť
 - Sněhový koks
 - Kostkový cukr
-

T'éměř rok jsem žila s člověkem závislým
na cracku. Milovala jsem tohoto závislého
člověka, který byl mým přítelem, celým svým
srdcem, ale už jsem to nedokázala dál snášet.

Často nás zastavovala policie a prohlížela mé
osobní věci; jednou u nás udělali razii v šest hodin
ráno; můj bývalý nepřetržitě kradl a nedokázal
se odtrhnout od své dýmky.

Domnívám se, že crack je větší peklo než
heroin — k tomu, aby se z vás stalo nemorální
monstrum, někdy skutečně stačí jediná dýmka.“

— Audrey

Mezinárodní statistiky

V roce 2007 bylo u federálních soudů ve Spojených státech odsouzeno 5 477 lidí za zločiny související s crackem. Přes 95 % těchto pachatelů bylo zapojeno do pašování cracku.

V Evropě je situace jiná. Podle údajů Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost se zneužívání cracku obvykle omezuje na menšinové komunity ve velkých městech s vysokou nezaměstnaností a špatnými životními podmínkami. V roce 2006 zaznamenalo 20 evropských států, že uživatelé cracku tvoří jen 2 % všech drogově závislých, kteří nastupují léčení, přičemž většina z nich se nacházela ve Velké Británii.

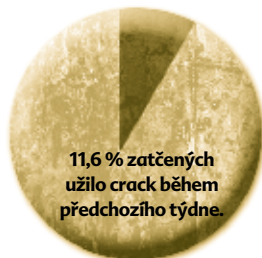
Americký národní průzkum užívání drog a zdraví v roce 2007 ukázal, že 8,6 milionu Američanů ve věku od 12 let někdy v životě zkusili crack. Ve změřené skupině lidí ve věku 18 - 25 let bylo zjištěno, že 6,9 % užilo crack během posledního roku.

Průzkum americké Governments Monitoring the Future z roku 2007 ukázal, že 3,2 % středoškoláků z třetího ročníku někdy ve svém životě užilo crack.

V roce 2006 bylo v amerických léčebnách zaznamenáno 178 475 případů narkomanů, jejichž hlavní drogou byl crack. To je celých 71 % všech závislých na kokainu, kteří toho roku nastoupili k léčení.

CRACK & ZLOČINNOST

Honolulu, Havaj

Atlanta, Georgia

Crack je naprosto egoistická droga. Začne ovládat tvůj život. Crack tě polapí do pasti velmi rychle. Vůbec to netrvá dlouho. Abstáky, které vytváří, jsou velmi silné. A s postupujícím časem ho užíváš stále častěji, protože zhulení trvá jen velmi krátkou dobu.“

— Peter

Proč je crack tak silně návykový?

Crack je jedna z nejmocnějších ilegálních drog, co se týče vyvolání psychické závislosti. Stimuluje klíčová centra slasti v mozku a způsobuje extrémně zvýšený pocit euforie.

Nutkové užívání cracku se rozvine záhy potom, co s tím osoba začne. A to proto, že když je látka kouřena, dostane se velmi rychle do krevního řečiště. Tolerance vůči cracku se rozvíjí rychle – závislý záhy nedosahuje kýženého uspokojení, užívá-li stejné množství cracku jako na začátku.

Vypěstovala jsem
u sebe závislost
na cracku, která mě
týdně stála 2000 dolarů
a zoufale jsem se chtěla
osvobodit z tohoto
otroctví.“

— Jennifer

Účinky cracku

JAKÉ JSOU KRÁTKODOBÉ ÚČINKY?

Crack způsobuje krátkodobé intenzivní omámení, které je okamžitě následováno opačnými stavy: intenzivní depresí, podrážděností a touhou po další dávce drogy. Lidé, kteří ho užívají, nedokáží řádně jíst a spát. Mohou se potýkat s extrémně zvýšenou srdeční frekvencí, svalovými záchvaty a křečemi. Droga může v lidech vyvolávat paranoiu*, hněv, nepřátelské chování a úzkost — a to dokonce i ve chvílích, kdy nejsou pod jejím vlivem.

Bez ohledu na množství užití drogy nebo četnost jejího užití, zvyšuje crack u uživatelů riziko infarktu, mrtvice, záchvatů nebo selhání dýchacího systému, což může ve všech případech skončit náhlou smrtí.

* paranoia: podezírání, nedůvěra či strach z ostatních lidí

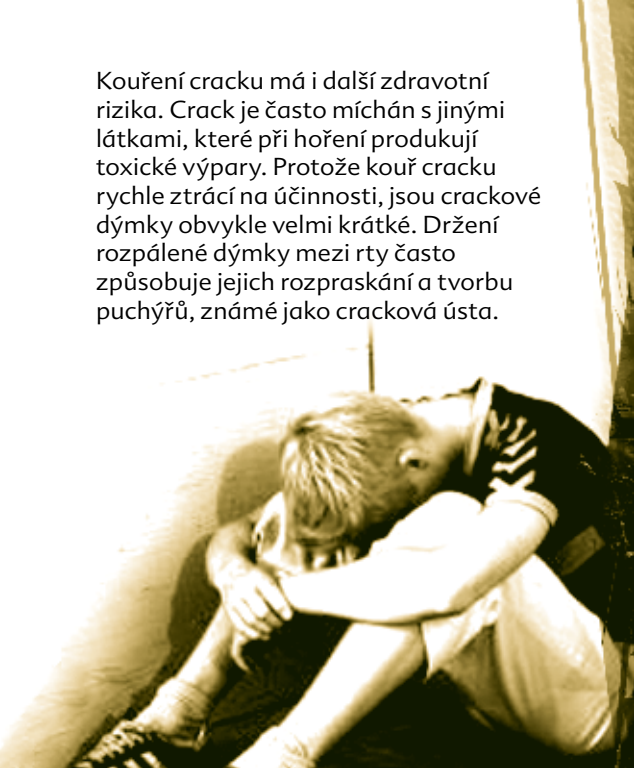
Kouření cracku má i další zdravotní rizika. Crack je často míchán s jinými látkami, které při hoření produkují toxické výpary. Protože kouř cracku rychle ztrácí na účinnosti, jsou crackové dýmky obvykle velmi krátké. Držení rozpálené dýmky mezi rty často způsobuje jejich rozpraskání a tvorbu puchýřů, známé jako cracková ústa.

Jediná věc, na kterou jsem celou dobu myslel, byl crack. A jakmile mi někdo kousek nabídl, okamžitě jsem po tom skočil a vzal si. Je to jako nabídnout hladovějícímu muži, který navíc ušel desítky mil, krajíc chleba.

Věci pro mě dospěly do kritického stádia, když jsem po několik týdnů kouřil takřka bez přestávky. Jednoho dne jsem se rozhodl, že mám dost – už jsem takhle dál nedokázal žít. A pokusil jsem se o sebevraždu.

Budu to muset zkusit a bojovat. Doufám, že se ve mně probudí pud sebezáchovy.“

— John

Do penze jsem odcházel jako úspěšný, výkonný ředitel firmy, vychoval jsem dvě dcery, které úspěšně dokončily vysokou školu a těšil jsem se na svůj zasloužený odpočinek. Můj rozlučkový večírek však byl začátkem pětiletého pobytu v pekle. Právě na něm jsem se poprvé setkal s crackem. V následujících pěti letech jsem přišel o domov, manželku, veškeré své finanční zdroje, zdraví a téměř i o život. Také jsem strávil dva roky ve vězení.“ — William

JAKÉ JSOU DLOUHODOBÉ ÚČINKY CRACKU?

Vedle běžných rizik spojených s užíváním kokainu může crack způsobovat závažné dýchací potíže, jako například kašel, dýchavičnost, poškození plic a krvácení.

Dlouhodobé účinky zahrnují vážné poškození srdce, jater a ledvin. Závislí mají také zvýšené riziko infekčních chorob.

Dlouhodobé každodenní užívání může vést k nedostatku spánku a ztrátě chuti k jídlu, což může vyústit v podvýživu. Kouření cracku může také způsobit agresivní a paranoidní chování.

Protože kokain ovlivňuje způsob, jakým mozek zpracovává chemické látky, potřebuje člověk větší a větší dávky, jen aby se cítil „normálně“. Uživatelé, kteří se stali závislými na kokainu (stejně jako je tomu u dalších drog), ztrácejí zájem o jiné oblasti života.

Ukončení opojení způsobené touto drogou bývá doprovázeno těžkými depresemi, které se prohlubují s každým dalším vysazením drogy. To může uživatele dovést až do bodu, kdy je ochoten udělat cokoli, jen aby drogu získal — včetně vraždy. Nepodaří-li se mu crack získat, deprese se může zintenzivnit natolik, že závislého dožene k sebevraždě.

Fyzické a psychické účinky

KRÁTKODOBÉ ÚČINKY

Protože se crack užívá kouřením, jsou jeho účinky silnější a mají rychlejší nástup než u běžného kokainu.

- Ztráta chuti k jídlu
- Zvýšený srdeční rytmus, krevní tlak, tělesná teplota
- Zúžení periferních krevních cév
- Zrychlený dech
- Rozšířené panenky
- Poruchy spánkového rytmu
- Nevolnost
- Nadměrná stimulace
- Výstřední, nevypočitatelné, někdy násilné chování
- Halucinace, nadměrná popudlivost, podrážděnost
- Hmatové halucinace, které vytvářejí iluzi brouků

zavrtávajících se pod kůži

- Intenzivní euforie
- Úzkost a paranoia
- Deprese
- Intenzivní touha po droze
- Panické a psychotické stavy
- Velké dávky mohou (dokonce i při jediné zkušenosti s drogou) vést ke křečím, záchvatům a náhlé smrti

DLOUHODOBÉ ÚČINKY

- Trvalé poškození krevních cév v uších a mozku, vysoký krevní tlak vedoucí k infarktům, mrtvicím a smrti
- Poškození jater, ledvin a plic
- Silné bolesti na prsou
- Selhání dýchacího systému
- Infekční nemoci a vytváření hnisavých zánětů, je-li droga aplikována injekčně

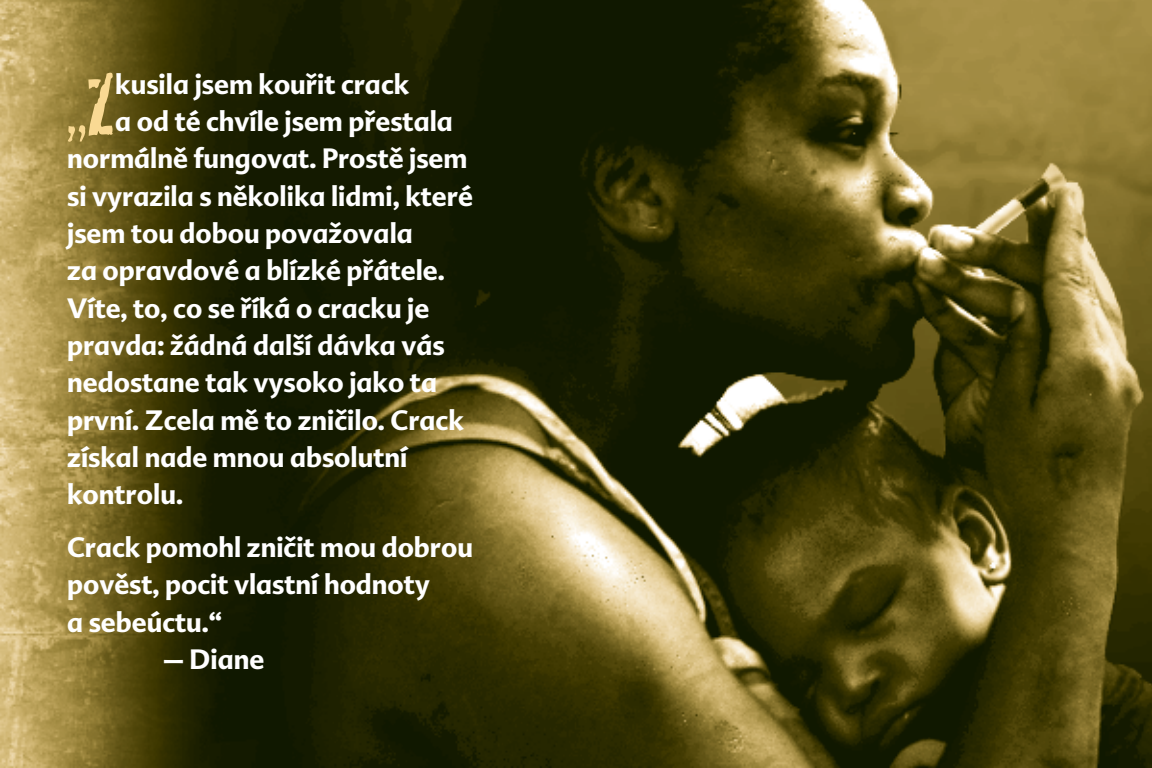
- Podvýživa, ztráta hmotnosti
- Těžké zubní kazy
- Sluchové a hmatové halucinace
- Sexuální problémy, porucha reprodukční funkce a neplodnost (u žen i mužů)
- Ztráta schopnosti vnímat prostor a čas, apatie, zmatenost a vyčerpání
- Podrážděnost a výkyvy nálad
- Zvýšená frekvence rizikového chování
- Delirium nebo psychóza
- Těžké deprese
- Tolerance vůči droze a návyk (dokonce i po jediném užití)

Děti: Nejnevinnější z obětí cracku

Nejnevinnějšími oběťmi cracku jsou novorozené děti, jejichž matky užívaly drogu během těhotenství. March of Dimes, nezisková organizace zabývající se těhotenstvím a zdravotní péčí o novorozence uvádí, že užívání kokainu, ať už práškového nebo ve formě cracku, může matku i její nenarozené dítě ovlivnit mnoha

způsoby. Během prvních měsíců těhotenství zvyšuje riziko potratu. Může také u nenarozených dětí způsobit mrtvici, trvalé poškození mozku, nebo infarkt.

Národní institut zneužívání drog v USA uvádí, že některé děti, které jsou v době těhotenství vystaveny cracku, mohou mít později v životě závažné problémy.

A close-up, sepia-toned photograph of a woman in profile, smoking a cigarette. She is holding a young child, who is sleeping peacefully against her chest. The lighting is soft and intimate, highlighting the textures of their skin and the woman's hair.

Zkusila jsem kouřit crack
„**L**a od té chvíle jsem přestala
normálně fungovat. Prostě jsem
si vyrazila s několika lidmi, které
jsem tou dobou považovala
za opravdové a blízké přátele.
Víte, to, co se říká o cracku je
pravda: žádná další dávka vás
nedostane tak vysoko jako ta
první. Zcela mě to zničilo. Crack
získal nade mnou absolutní
kontrolu.

Crack pomohl zničit mou dobrou
pověst, pocit vlastní hodnoty
a sebeúctu.“

— Diane

Crack: Krátká historie

Ačkoli má užívání listů koky jako opojného prostředku třítisíciletou historii, crack, krystalická forma kokainu, byl vyvinut během kokainového boomu v sedmdesátých letech a jeho užívání se rozšířilo v letech osmdesátých.

Podle údajů Americké protidrogové agentury (DEA) bylo koncem sedmdesátých let do USA dovážen nadbytek práškového kokainu. Následkem toho cena drogy klesla až o 80 %. Drogoví dealéři, tváří v tvář klesajícím cenám svého ilegálního zboží, začali kokain upravovat na variantu crack, která se dala kouřit.

Crack byl snem dealerů: Navozoval okamžitý rauš a ve velmi krátké době závislost.

Tato forma kokainu, rozbitá na malé kousky, se dala prodávat po menších množstvích více lidem, což zvyšovalo zisky. Crack byl laciný, snadno se vyráběl a užíval a pro dealery byl také zdrojem velkých výdělků. Již kolem roku 1980 byl crack zaznamenán v Los Angeles, San Diegu, Houstonu a v oblasti Karibského moře.

Největší vlna užívání této drogy přišla během takzvané „crackové epidemie“ mezi roky 1984 a 1990, kdy se droga rozšířila po amerických městech. Cracková epidemie dramaticky zvýšila počet Američanů závislých na crack. V roce 1985 se počet lidí, kteří přiznali, že crack běžně užívají, zvýšil z 4,2 na 5,8 milionu.

Koncem roku 1986 byl crack k dostání v 28 státech a Washingtonu, DC.

V roce 1987 byl již k dostání ve všech státech USA kromě čtyř. Od té doby se droga stále šířila Severní i Jižní Amerikou, do Evropy i zbytku světa.

V roce 2002 zažila Velká Británie svou vlastní „crackovou epidemii“, když se toho roku počet závislých na cracku, kteří vyhledali lékařskou pomoc, zvýšil téměř o 50 %. Velká Británie uvedla 74 % nárůst množství zabaveného cracku v drogových razířích mezi lety 2000 a 2006.

Většina evropských závislých na cracku se nachází ve třech městech — Hamburku, Londýně a Paříži. Crack je ale závažným problémem ve třech francouzských zámořských územích — Guadelupe, Francouzské Guayaně a Martiniku — a v některých komunitách v Nizozemsku.

Co vám řeknou dealeři?

Při průzkumu mezi náctiletými bylo zjištěno, že 55 % začalo brát drogy kvůli tlaku ze strany svých přátel. Chtěli být oblíbení a v pohodě. Dealeři toto vědí.

Tváří se jako kamarádi a nabídnou, že vám „trochu pomůžou“, dají vám „něco, co vás vzpruží“. Droga vám umožní „zapadnout do party“ nebo být víc „cool“.

Dealeři drog chtějí vydělávat peníze, takže řeknou cokoli, jen abyste si od nich drogu koupili. Řeknou vám, že „stačí crack jednou zkusit a všechno bude oukej, všechny problémy prostě zmizí“.

Je jim úplně jedno, jestli vám drogy zničí život, jen když dostanou zaplacené. Jediné, co je zajímá, jsou peníze. Bývalí dealeři přiznávají, že se na své zákazníky dívají jako na „pěšáky na šachovnici“.

Zjistěte si o drogách fakta. Dělejte svá vlastní rozhodnutí.

Pravda o drogách

Drogy jsou v podstatě jedy. Užité množství určuje jejich účinek.

Malé množství stimuluje (zvyšuje aktivitu). Větší množství funguje jako sedativum (potlačuje aktivitu). Stále se zvyšující množství působí jako jed a může dotyčného zabít.

To platí pro kteroukoliv z drog. Rozdíl je pouze v množství, které je potřebné k dosažení vytouženého účinku.

Mnoho drog má však další vlastnost: přímo ovlivňují mysl. Dokáží pokřivit vnímání

toho, co se kolem člověka děje. Výsledkem je, že se jednání uživatele může jevit jako divné, iracionální, nepatřičné a dokonce destruktivní.

Léky jsou také drogy. Jejich účelem je vás povzbudit, utlumit, nebo změnit něco ve vašem těle, aby fungovalo lépe. Někdy jsou nezbytné. Ale jsou to pořád drogy, fungují jako stimulanty nebo sedativa a příliš velká dávka vás může i zabít. Takže pokud léčiva používáte jinak, než je předepsáno, mohou být zrovna tak nebezpečná, jako ilegální drogy.

**Skutečným řešením je
zjistit si fakta a s drogami
vůbec nezačínat.**

PROČ LIDÉ BEROU DROGY?

Lidé berou drogy, protože chtějí ve svém životě něco změnit.

Zde je několik důvodů, které mladí lidé uvedli pro své rozhodnutí brát drogy:

- Zapadnout do kolektivu
- Uniknout od reality a odpočinout si
- Zahnat nudu
- Udělat něco dospěláckého
- Vzbouřit se
- Experimentovat

Myslí si, že drogy jsou řešení. Ale nakonec se z drog stane problém.

Jakkoli je obtížné postavit se problémům tváří v tvář, následky užívání drog jsou vždy horší, než problémy, které se jimi člověk snaží řešit. Skutečným řešením je zjistit si fakta a s drogami vůbec nezačínat.

ZDROJE A ODKAZY:

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, State of the Drug Problem in Europe, 2008

U.S. Drug Enforcement Agency Fact Sheet on Cocaine

National Institute of Drug Abuse: NIDA Info Facts: Crack and Cocaine, April 2008

United Nations Office on Drug and Crime, World Drug Report 2008

„Crack Facts & Figures,” Office of National Drug Control Policy, 2008

„Illicit Drug Use During Pregnancy,” March of Dimes

„Research Report Series --Cocaine Abuse and Addiction,” National Institute on Drug Abuse (NIDA)

„Drug and Alcohol Use and Related Matters Among Arrestees 2003,” Zhiwei Zhang, Ph.D., National Opinion

Research Center

„Cocaine use among young reaches shocking levels,” thisislondon.co.uk

„Monitoring the Future, Overview of Key Findings 2007,” NIDA

UN Office on Drugs and Crime Annual Report 2008

DEA History Book, 1985-1990

„Crack ‘epidemic’ fuels rise in violent crime,” The Observer, 17 Feb 2002

FOTOGRAFIE:

Obálka: DEA/drogy;
IFC: Corbis;
Strany 5 a 8: DEA/drogy;
Strana 12: věnováno
Infolmagination.org

Miliony výtisků brožur jako je tato, byly rozdány lidem po celém světě ve 22 jazycích. Jsou průběžně aktualizovány či nově vytvářeny dle toho, jak se na ulicích objevují nové drogy a jsou zjišťovány jejich účinky.

Brožury publikuje Nadace pro svět bez drog (Foundation for Drug Free World), nezisková organizace sídlící v Los Angeles v Kalifornii, USA.

Nadace poskytuje vzdělávací materiály a poradenství a koordinuje mezinárodní síť organizací zabývajících se prevencí zneužívání drog. Spolupracuje s mládeží, rodiči, učiteli, neziskovými organizacemi a vládními úřady — a s kýmkoli dalším, kdo má zájem pomáhat lidem žít život bez drogové závislosti.

FAKTA, KTERÁ POTŘEBUJETE ZNÁT

Tato brožura je jednou z řady publikací, které zahrnují fakta o marihuaně, alkoholu, extázi, kokainu, cracku, pervitinu, inhalantech, heroinu, LSD a zneužívání léků na předpis. Čtenář vyzbrojený těmito informacemi je schopen učinit rozhodnutí žít život bez závislosti na drogách.

Pro více informací nebo pro získání více výtisků této nebo ostatních brožur z této série kontaktujte:

Foundation for a Drug-Free World
1626 N. Wilcox Avenue, #1297
Los Angeles, CA 90028 USA

www.drugfreeworld.org
info@drugfreeworld.org
Tel.: 001 888 668 6378

Občanské sdružení
Řekni ne drogám –
řekni ano životu
Soběslavská 32
130 00 Praha 3

www.rekninedrogam.cz
info@rekninedrogam.cz
Tel.: 222 362 264